

Riksdagen Uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2023/24:9

Tisdagen den 17 oktober

§ 1 Extrainsatt videomöte i kretsen av stats- och regeringschefer Statssekreterare Christian Danielsson Information inför extrainsatt videomöte i kretsen av EU:s stats- och regeringschefer den 17 oktober 2023.

Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN:

Då är klockan 16.00 och jag förklarar dagens extrainsatta EU-nämndsmöte för öppnat. Vi har detta möte med anledning av att det ska äga rum ett extrainsatt videomöte i kretsen av stats- och regeringschefer. Vi välkomnar statssekreterare Christian Danielsson, som här representerar regeringen inför detta möte. Vi ska få en information från statssekreteraren med medarbetare om detta möte. Sedan finns det som vanligt möjlighet för oss att ställa frågor.

Anf. 2 Statssekreterare CHRISTIAN DANIELSSON:

Fru ordförande! Först vill jag säga några ord om det fruktansvärda terrordåd som ägde rum i Bryssel i går och som krävde två människors liv. Angreppet var tydligt riktat mot Sverige. Det är ett ytterligare angrepp mot vårt fria samhälle.

Statsministern har varit i kontakt med sina europeiska kollegor, särskilt den belgiske premiärministern Alexander De Croo. Europaparlamentet höll i dag också en tyst minut för offren.

Vi är mycket tacksamma för den solidaritet och det stöd som visas, inte minst från Belgien och från belgiska myndigheter. Statsministern kommer i morgon att närvara vid en ceremoni i Bryssel med anledning av attacken.

Nu till ämnet för dagens session. Det extrainsatta videomötet mellan Europeiska rådets medlemmar, som äger rum sent i eftermiddag, klockan 17.30, syftar till att behandla den djupt oroande situationen i Israel och regionen. Frågan står även på dagordningen för FAC den 23 oktober och kommer sannolikt att beröras vid Europeiska rådets möte den 26 och 27 oktober. Regeringen kommer att återkomma till riksdagen vid ett antal tillfällen inför dessa möten.

Sverige och EU står fullt enade i solidaritet med Israel i det nationella trauma som landet befinner sig i efter terroristattackerna den 7 oktober. Aldrig tidigare har så många civila dödats i Israel på en enda dag. Antalet döda och skadade på israelisk sida uppgår enligt de senaste siffrorna till 1 400 döda respektive 3 500 skadade. Cirka 200 personer har kidnappats och först till Gaza.

Israels militär har återtagit kontrollen över de byar som Hamas intog, men Hamas fortsätter att avfira raketer mot Israel. EU:s ledare gjorde den 15 oktober ett gemensamt uttalande som på nytt uttryckte EU:s fördömande av terroristgruppen Hamas brutala och urskillningslösa attacker mot Israel och bekräftade Israels rätt att försvara sig i linje med internationell humanitär rätt. Uttalandet uppmanar Hamas att omedelbart och villkorslöst frige gisslan. Vikten av att civila skyddas och att humanitärt tillträde säkras understryks.

Det humanitära läget i Gaza är mycket svårt. Antalet döda och skadade uppgår nu till över 2 600 respektive 9 600. Fler än 600 000 personer befinner sig enligt FN på internflykt. Det är fundamentalt att humanitärt bistånd kan komma in till Gaza.

I grunden är det Hamas, som har styrt över Gaza sedan 2007, som bär huvudansvaret för det allvarliga läget, inklusive den akuta humanitära kris som nu drabbar den palestinska civilbefolkningen i Gaza. Att använda civila som mänskliga sköldar och brickor i en cynisk våldsspiral är oacceptabelt.

Sverige och andra givare ser nu över möjligheten att utöka våra humanitära insatser i Gaza. EU-kommissionen har beslutat att för i år tredubbla EU:s humanitära bestånd till Gaza till totalt 75 miljoner euro. Det är viktigt att säkerställa att inget bistånd, vare sig det handlar om humanitärt stöd eller utvecklingsbistånd, riskerar att indirekt gynna Hamas eller andra terroristorganisationer.

EU-kommissionen, som är en av de största givarna till Palestina, har beslutat om en översyn av EU:s utvecklingsbistånd, och Sverige anser att det är viktigt att EU gör en sådan översyn.

Regeringen har samtidigt beslutat om en översyn av det svenska biståndet till Palestina. Alla utbetalningar inom ramen för vårt utvecklingsbistånd har tills vidare pausats som en försiktighetsåtgärd. Det gäller inte det humanitära biståndet, där regeringen, som nämnts, avser att undersöka möjligheten att förstärka insatserna.

Ett stort orosmoln i nuläget är att ytterligare eskalering och spridning av konflikten till Västbanken och regionalt ska ske. Det är centralt med fortsatta intensiva diplomatiska ansträngningar för att försöka undvika ett sådant scenario.

EU:s ledare och representanter för samtal med en rad centrala aktörer, inklusive USA. Utrikesminister Billström har fört samtal med en rad länder i regionen, inklusive Israel, Jordanien och Saudiarabien, och han besöker i dag Algeriet.

Vi behöver också fortsätta att verka för en förhandlad tvåstatslösning för att Israel och Palestina på sikt ska kunna samexistera i fred och i säkerhet. Statsministern kommer att betona dessa budskap vid kvällens diskussion. Därmed är min inledande information över.

Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN:

Tack, statssekreterare Danielsson, för den informationen! Då lämnar vi ordet fritt för att ställa frågor. Detta är en informationspunkt. Det betyder att det alltså inte kan anmälas avvikande ståndpunkter, men vi har möjlighet att ställa frågor till regeringens företrädare om det som mötet ska handla om.

Jag kommer att ge ordet till partierna i storleksordning. Jag börjar med att själv ta ordet för Socialdemokraternas räkning.

Jag vill naturligtvis börja med att visa vårt deltagande med de familjer som i går förlorade anhöriga i terrorattacken i Bryssel. Dödsskjutningen av svenskarna är ytterligare ett exempel på terrorns meningslösa våld. Detta är en tid som mer än någon annan kräver nationell samling. Världens demokratier måste samarbeta och trycka tillbaka extremism, antisemitism och terrorism.

Som nämndes är siffran 1 300 dödade israeler i Hamas terrorattentat – en attack som planerades och genomfördes för att skada civila kvinnor och barn. Det är viktigt att EU:s ledare samlas och tillsammans fördömer de fruktansvärda terrorhandlingar som Hamas utfört och kräver att män, kvinnor och barn som har kidnappats omedelbart ska frigges. Vi uppskattar att detta också fanns med i statssekreterarens redogörelse.

Det är viktigt att EU också tar en aktiv och ledande roll för att man inte ska få en regional upptrappning av konflikter och säkerställa att man undviker en humanitär katastrof i Gaza. Palestinska barn ska ju inte straffas för Hamas terroristhandlingar. Folkkrätten måste följas.

Vi socialdemokrater anser att vi behöver fortsätta att stötta Palestina för att stärka inte bara den humanitära situationen och biståndet utan också mänskliga rättigheter, demokrati, sjukvård och utbildning för vanliga palestinier. Naturligtvis ska inte en enda krona gå till Hamas, och Sveriges biståndsorganisation Sida har också rapporterat att så inte sker.

Statssekreteraren var inne på det, och det känns avlägset nu, men det är viktigt att EU:s medlemsländer tar ett ansvar för att stötta de israeler och palestinier som kämpar – nu i motvind, men ändå – för fred och mänskliga rättigheter och försöka hålla hoppet om en varaktig fred vid liv. Att försöka splittra, misstänkliggöra och skuldbelägga människor för att de tillhör en viss folkgrupp, religion eller nationalitet gynnar bara rörelser som vill kasta omkull den världsordning som vi hade.

Jag vill ställa två frågor till statssekreteraren. Israel har absolut rätt att försvara sig i enlighet med folkkrätten, men hur kan EU bidra till att civila skyddas och till att på sikt skapa en fredlig utveckling i regionen – hur kommer statsministern att ta sig an detta vid mötet? Och med tanke på det som hände i Bryssel i går, hur kan EU gemensamt arbeta för att minska grogrunden för religiös och politisk terrorism?

Anf. 4 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Tack, statssekreteraren, för informationen! Inledningsvis vill jag säga att det är glädjande att höra om det stöd som Sverige får efter gårdagskvällens fruktansvärda terrordåd i Bryssel. Detta understryker också behovet av att tillse att personer utan tillstånd avlägsnas från Europa. Detta handlar ju om en individ som aldrig borde ha tillåtits komma till Europa från första början.

Statssekreteraren nämnde behovet av att undvika spridning av kriget, och det är något som vi instämmer i. Man måste så långt det är möjligt undvika att konflikten sprids till fler områden och, kanske allra viktigast, att den inte sprider sig till fler länder.

Vi välkomnar också översynen av biståndet. Man kan i de senaste dagarnas nyhetsrapportering se att även om Hamas inte har fått ta del av direkta biståndsmedel har man definitivt använt exempelvis

vattenledningar och annat för att bygga raketer i stället för att säkerställa att befolkningen får vatten. Biståndsresurser har gått till Hamas krigshandlingar, och detta måste vi försöka undvika framöver.

Dessvärre får man väl konstatera att förhoppningarna om en tvåstatslösning väl nu ser mörkare ut än någonsin. Det betyder inte att man inte kan fortsätta att önska sig detta. Vi har ingen annan åsikt om det.

Jag har en specifik fråga: Hur ser statsministern att Europa kan bistå när det gäller att använda den egyptiska gränsen på något sätt – kanske för att transportera människor ut från Gaza och för att få in humanitär hjälp? Ser man att Europa har en roll att spela här?

Anf. 5 JAN ERICSON (M):

Jag instämmer såklart med statssekreteraren om det vidriga terrorattentatet i Bryssel i går. Allt tyder på att terroristen medvetet riktade in sig just på svenskar bara för att de är svenskar. Svenskar uppmanas ju med anledning av attentatet att inte skylta med sin svenskhet i Belgien.

Detta påminner tragiskt nog en del om hur judar i Europa nu uppmanas att göras detsamma med sin identitet. Vi har mycket att göra gemensamt i Europa för att försöka komma till rätta med det här läget.

När det gäller det extrainkallade videomöte som statsministern ska delta i vill jag också här instämma i det som statssekreteraren säger, och kanske framför allt vikten av europeisk enighet. Att enigheten är en styrka har visat sig inte minst under kriget i Ukraina.

Sedan är det förstås avgörande vad enigheten består av. Först och främst är det kanske en enighet om att motarbeta alla försök att låta påskina någon sorts moralisk likvärdighet mellan Israel och Hamas. Tankegångar om moralisk likvärdighet mellan det angripna demokratiska Israel och den attackerande terrororganisationen Hamas leder till ganska orimliga slutsatser. EU:s budskap om solidaritet med Israel måste vara glasklart.

De gemensamma uttalanden som medlemsstaterna hittills har kommit överens om lägger en bra grund, men de skulle ännu tydligare kunna understryka Hamas ansvar och till exempel fördöma det faktum att Hamas använder civila som mänskliga sköldar. De skulle också kunna uttrycka tydligt att Hamas inte ska stoppa eller förstöra humanitärt bistånd som ska gå till civila.

Israels rätt att försvara sig är förmodligen något som vi kommer att behöva påminna om många gånger. Det försvaret ska så klart göras i enlighet med folkrätten och internationell humanitär rätt. Men att Israel har rätt att nu försvara sig får det inte råda något tvivel om.

Det är därför bra att EU med medlemsstaterna i spetsen försöker samla sig till en så stark gemensam position som möjligt. I det sammanhanget kan det även vara på sin plats att påminna om att enligt fördragen är det just medlemsstaterna som har det övergripande ansvaret i utrikes- och säkerhetspolitiken.

Jag skulle också avslutningsvis vilja peka på de uppenbara kopplingarna mellan Iran och Hamas och att detta faktiskt stärker argumenten för att terrorstämpla den iranska regimen. Det här borde väl rimligen kunna vara ett tillfälle att diskutera och kanske försöka övertyga de EU-länder som hittills varit tveksamma eller negativa till detta.

Vad göra? Det är otvetydigt så att Israels rätt att försvara sig är något som står i överensstämmelse med folkrätten och internationell humanitär rätt. Det som vi understryker både i det gemensamma uttalandet och som statsministern kommer att understryka i kväll är att det är viktigt att den internationella humanitära rätten respekteras i sammanhanget.

Sedan får man inte glömma det som jag sa inledningsvis och som också har varit några av kommentarerna runt bordet, nämligen att den situation som vi har i Gaza hänger nära samman med det förhållandet att Hamas har varit vid makten där sedan 2007. Jag har själv haft förmånen att arbeta med de här frågorna i sju år i mitt förra arbete som generaldirektör för kommissionens arbete med detta, och jag kan bara konstatera att de insatser som Hamas har gjort för att försöka förbättra situationen för civilbefolkningen i Gaza har varit ytterligt begränsade, om alls existerande.

Vad göra för att försöka undvika att sådana här situationer uppstår, och vad kan EU-samarbetet göra när det gäller just terroristbekämpningen? Dels handlar det om de olika åtgärder som finns och som gemensamt har beslutats när det gäller att kunna vara starkare i att bekämpa terrorism och att identifiera terroristceller inom ramen för Europeiska unionen, dels är migrationspakten av väldigt stor betydelse. Den yttre gränsen och kontrollen av den yttre gränsen är viktig. Där är det de gemensamma åtgärderna som måste förstärkas, och det är därför som just den pakten har stor betydelse för det ändamålet.

Vad göra vid den egyptiska gränsen mellan Gaza och Egypten, den så kallade Rafahporten? Nu pågår ju aktiva diplomatiska ansträngningar från många för att få den öppnad för humanitärt bistånd. Jag vet inte detaljerna, men jag vet att det pågår. Det är viktigt, för det är en naturlig infart för att just kunna bistå med humanitära insatser. I morse hade vi nyheter om att den hade öppnats. Nu vet vi inte om den har öppnats. Ansträngningarna kommer att fortsätta.

Det finns en oro från egyptisk sida för vad en sådan öppning skulle innebära, om det hade varit fritt flöde av flyktingar ut ur Gaza. Det finns också de som säger att det finns Hamasintresse av att se till att den här öppningen fortfarande är stängd. Så att [ohörbart] på olika håll här. Men som sagt, från EU:s sida, USA:s sida och från andra sidor pågår nu ett intensivt arbete för att försöka få den att öppnas.

Slutligen: Ja – Israel har rätt att försvara sig. Israels rätt att försvara sig och de terroristinsatser som Hamas har stått för kan och skall icke på något sätt likställas.

Anf. 7 ANNA LASSES (C):

Precis som de föregående vill jag naturligtvis också uttrycka min absoluta avsky för det terrordåd som skedde i går i Bryssel. Mina tankar går till de familjer som har drabbats i samband med detta. Självklart ställer jag och Centerpartiet oss också bakom det absoluta stödet till Israel och fördömandet av Hamas.

Jag tror också, precis som någon har varit inne på, att det är viktigt att man inte ser det här som en enskild händelse utan att man verkligen ser

alla de här sakerna som nu händer som att det finns samband mellan Iran, terrordådet i går i Bryssel och det som Hamas har utfört i Israel.

Jag tycker också att det är väldigt bra att såväl EU som den svenska regeringen lyfter just att Israel ändå i detta fall måste följa folkrätten. Naturligtvis ska alla sidor göra detta, och det ska inte glömmas bort.

Min fråga har med biståndet att göra. Först vill jag naturligtvis understryka att regeringens granskning av både det humanitära biståndet och utvecklingsbiståndet är välkommen. Nu har regeringen valt att pausa utvecklingsbiståndet fram till den 1 december för att verkligen säkerställa att ingenting går till Hamas eller till andra terrorrörelser.

Samtidigt är det också viktigt att vi på alla sätt försöker stötta de goda krafter som trots allt finns i Palestina och i Gaza. Därför blir min fråga: Hur kommer regeringen att jobba för att stå upp för de goda krafter som trots allt finns i Palestina och för de organisationer som jobbar med exempelvis mänskliga rättigheter, kvinnors rättigheter och så vidare?

Anf. 8 MAGNUS BERNTSSON (KD):

Jag vill börja med att tacka statssekreterare Danielsson för inledningen och tycker att det som betonades kring händelserna i går men också i hela redogörelsen för vad som har hänt och hur den svenska regeringen har agerat var väldigt viktigt.

Det är som sagt omöjligt att inte se samband mellan många saker som händer i världen och som tyvärr också nu drabbat ett antal oskyldiga svenska fotbollssupportrar och väldigt många oskyldiga israeler som bara bor i områden som blir anfallna av terrorister. Jag vill börja med att beklaga det, och jag vill att vi tänker på anhöriga och försöker att arbeta framåt.

Jag vill ställa två frågor. Vi har sett ett antal saker att vara orolig för efteråt också, och jag tänkte att jag skulle börja med den palestinska myndigheten, som inte har ansvaret på Gaza men som har ett långsiktigt arbete gentemot Sverige. De har enligt min mening inte varit särskilt tydliga i sina fördömanden av de händelser som har skett. Det har gjorts ett fördömande genom Arabförbundet, men även där väldigt varsamt. Jag skulle därför vilja höra om dessa frågor kommer att komma upp på mötet. Kommer regeringscheferna att diskutera den palestinska myndighetens svar och agerande här efteråt?

Den andra delen som jag skulle vilja fråga handlar om det vi tyvärr ser på många ställen i Sverige och i andra delar av Europa, där det faktiskt har varit firande på gatorna efter de här terrordåden. Detta är någonting som vi i demokratiska länder måste lära oss att adressera på något sätt. Vi kan ju inte se med blida ögon på att man hyllar att civila kallblodigt mördas. Kommer dessa frågor att komma upp, och kommer man att hitta sätt för att komma vidare i de frågorna?

De stora delarna som gäller kopplingar mellan Iran, Hamas, Hizbollah och så vidare har jag redan varit inne på. Jag tänker lyssna extra noga på vad som sägs om den tidigare frågan, för vi måste adressera den frågan rätt.

Anf. 9 JACOB RISBERG (MP):

Fru ordförande! Tack, statssekreteraren, för informationen! Även jag vill först och främst uttrycka min bestörtning över det som händer i går liksom medlidande med anhöriga och familjer i det här läget. Jag vill också

uttrycka en stark oro och bestörtning över de attacker som vi såg Hamas utföra förra veckan. Det kändes som ett hårt knytnävsslag i magen för en person som har engagerat sig i den här regionen och den här konflikten under lång tid – väldigt, väldigt jobbigt att se.

Jag tycker att det är bra att regeringen arbetar för att trycka på för att försöka få loss gisslan så snabbt och enkelt som det går, och jag känner starkt medlidande med alla israeler som har utsatts för det här fruktansvärda dådet.

Självklart har Israel rätt att försvara sig mot det här, men det innebär inte samtidigt ett carte blanche att agera precis hur man vill. Folkrådet har nämnts här flera gånger tidigare. Jag tror att siffran som nämnades var 9 600 skadade och 2 600 döda varav 600 döda barn i Gaza, i går, om det stämmer. Det handlar alltså inte om att man enbart har lyckats pricka in sig på Hamaskrigare. Det sker civila offer på den andra sidan, och då har inte ens den stora markinvasionen egentligen inletts ännu. Där befärar vi att ännu fler kommer att drabbas.

Samtidigt som Israel har rätten att försvara sig mot attackerna måste vi alltså också se till att man följer folkrådet, och min fråga till statssekreteraren är därför: På vilket vis kan vi trycka på och visa Israel att försvar inte är samma sak som massiv vedergällning? Vi har gång efter annan när det har skett stridigheter i Gaza sett att Israel har gått in och bombat. Sedan har EU kommit efteråt och städat upp och börjat bygga upp skolor och sjukhus igen. Det är inte hållbart i längden att fortsätta på det viset, så jag skulle vilja veta hur vi kan få Israel att visa någon form av behärskning i det här läget.

Anf. 10 ELIN NILSSON (L):

Ordförande! Tack, statssekreteraren, för informationen! Självfallet vill även jag uttrycka min bestörtning och mitt medlidande med offren för gårdagens vidriga terrordåd.

Nu jobbar man ju med att evakuera svenskar som befinner sig i Israel, och det finns de som har familj som inte är svenskar. Jag undrar om statssekreteraren kan säga något om hur man jobbar för att familjerna inte ska splittras.

Anf. 11 Statssekreterare CHRISTIAN DANIELSSON:

Jag vill börja med biståndet. Det humanitära biståndet berörs inte, utan det fortsätter med all kraft. Det finns anledning att se över biståndet, och det säger jag av egen erfarenhet. Det finns anledning att se över biståndet. Det är klokt att Sverige gör det, det är klokt att flera medlemsländer gör det och det är klokt att EU-kommissionen gör det. Tidtabellen för detta är till den 1 december. Vad det handlar om konkret är att se till, i vårt fall, att inga svenska medel går till aktörer som inte förbehållslöst fördömer Hamas och andra terroristorganisationer som hotar eller uppmuntrar till våld, driver en antisemitisk agenda eller har samröre med sådana aktörer.

Det är utgångspunkten för revisionen. När den är över fortsätter självfallet biståndet. Det är riktigt som påpekades att svenskt bistånd har varit av betydelse liksom också det europeiska biståndet för att stödja goda krafter på den palestinska sidan.

När det gäller fördömandet är det korrekt att den palestinska myndigheten inte har varit tydlig. President Abbas har fördömt dödandet

av civila på bägge sidor och uppmanat till frisläppande av gisslan. Men man har inte fördömt terrorattacken i sig och Hamas agerande. Så är situationen därvidlag.

Om demonstrationerna på gatan, liksom frågan om Iran och Hizbollah, kommer att komma upp vid mötet i kväll vet jag inte det. Men vad som är alldeles tydligt om vi följer uttalanden i medierna i flera av EU:s medlemsländer är det att det är samma upprördhet och bestörtning över de demonstrationer som har skett där det har varit firande av mordandet. Det är alltså inte osannolikt att detta också kommer att komma upp när ledarna beskriver hur situationen ser ut i sina respektive länder.

När det gäller lidandet för den oskyldiga civila befolkningen i Gaza – vad kan man göra från europeisk sida? Bland annat handlar det om att göra vad vi kan när det gäller det humanitära stödet och framför allt att se till att det också kommer in. Därför handlar diskussionerna som nu pågår om att försöka öppna till exempel Rafahporten. Det handlar också om att vara tydlig när det gäller just det som nämndes, nämligen respekten för folkrätten. Därvidlag är uttalandet från ledarna i söndags väldigt klart och tydligt.

Frågan från Liberalerna som gällde splittringen kan jag tyvärr inte svara på, utan jag föreslår att den får vänta till den genomgång som görs inför utrikesrådet på fredag i EU-nämnden.

Anf. 12 LINNÉA WICKMAN (S):

Ordförande! Tack till statssekreteraren för svaren på frågorna hittills! Också jag vill förstås uttrycka mitt djupa deltagande till alla de anhöriga som nu har förlorat sina kära i det fruktansvärda och vidriga terrordådet i Bryssel i går.

Så till min och Socialdemokraternas uppföljande fråga: När EU-kommissionens ordförande presenterade att EU nu kommer att tredubbla det humanitära biståndet till Palestina för att möta den stora nöd som vi ser hos civilbefolkningen i Gaza sa hon att det nu är viktigt att civila palestinier i Gaza inte ska betala priset för Hamas barbari. Jag tycker att det var väl uttryckt, och jag tycker att det är viktigt att ha kvar detta perspektiv framgent.

Jag uppfattade att statssekreteraren sa att man nu från regeringens sida kollar på frågan om att kunna utöka det humanitära biståndet till Palestina. Därför vill jag bara följa upp frågan om huruvida det kommer att ges något sådant besked redan på mötet i dag. Vad är det för tidsplan för detta arbete utifrån att vi ser att nöden är så stor precis just nu?

Anf. 13 MARTIN WESTMONT (SD):

Ordförande! Tack, statssekreteraren, för informationen! Min fråga rör någonting som du nämnde i din redovisning. Du beskrev det som en viss oro från Egypten kring gränsen. Kan du kanske gå in lite mer på vad det är man är orolig över i Egypten? Och finns det något som EU skulle kunna göra för att minska den egyptiska oron vid gränsen?

Anf. 14 JAN ERICSON (M):

Jag skulle bara vilja ha en liten uppföljning om Iran. Det går inte att blunda för att Iran har fingrarna i ganska många syltburkar just nu. Det gäller både Ukraina och Ryssland och kopplingarna till Hamas och även

kopplingarna till Hizbollah och så vidare. Iran är orosmakare på många sätt, och landet står med all sannolikhet för ganska mycket av vapenleveranserna till de här grupperna.

Även om det inte finns på dagordningen – tror statssekreteraren att detta kan vara en fråga som förändrar bilden lite grann i EU? Skärper man tonen från EU gentemot Iran när man faktiskt ser att Iran destabiliserar område efter område?

Anf. 15 ANNA LASSES (C):

Jag hade exakt samma fråga som Linnéa, nämligen hur Sverige ser på möjligheterna att öka det humanitära biståndet till Palestina.

Anf. 16 JACOB RISBERG (MP):

Fru ordförande! Tack, statssekreteraren, för svaren och informationen! Det uttalande som gjordes i helgen om att vi måste respektera folkrätten tycker jag är jättebra. Det är bra att man är tydlig från både Sveriges och EU:s sida.

Däremot vet jag att man bör exemplifiera vad man menar med folkrätten. EU och Israel drar inte alltid jämnt när det gäller uttydande av folkrätten, framför allt fjärde Genèvekonventionen och när det gäller ockupationsmaktens rätt och inte rätt att handla. Jag tror att det vore bra med ett uttalande från EU:s sida om att försöka dämpa våldet även från israelisk sida. Jag tror att Israel läser in väldigt mycket av rätten till självförsvar; jag tror inte att de alltid räknar in alla övriga delar av folkrätten i sitt agerande.

Anf. 17 Statssekreterare CHRISTIAN DANIELSSON:

Jag börjar med biståndet. Jo, det är korrekt – regeringen ser på förutsättningarna att öka det humanitära biståndet. Sverige är definitivt en av de största biståndsgivarna bland europeiska länder av humanitärt bistånd till Palestina, inklusive Gaza. Vi utgår från detta. Jag kan inte säga hur mycket det blir. Och vi kommer inte att kunna säga någonting i dag om det, för först måste vi se till att vi har gått igenom detta och är på det klara med vad vi talar om i volym.

När det gäller Egypten tror jag att oron som finns där gäller att när flyktingar väl har kommit över gränsen in i landet är erfarenheten att de riskerar att stanna i Egypten. Jag tror att det finns en sådan oro. Det är också alldeles klart att Hamas inte är någonting som är välkommet från egyptisk sida. Det har varit tydligt ända sedan Hamas fick makten i Gaza.

Kommer frågan om Iran att komma upp? Ja, det är väl inte osannolikt att någon av ledarna kommer att peka på de kopplingar som Jan Ericson beskriver.

När det gäller frågorna om folkrätten tycker jag att det uttalande som EU har gjort är väldigt tydligt. Jag tror inte att det är längden och volymen på uttalandena som är av betydelse, utan det är vad som står i dem. I det här fallet är det väldigt tydligt: Å ena sidan gäller det att terrorismen och allt det där är helt förkastligt och att Israel har rätt försvara sig, å andra sidan betydelsen av att det sker inom ramen för folkrätten.

Anf. 18 VICE ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket! Då tror jag att vi har uttömt informationen, fått ställa frågor och fått svar när det gäller detta extrainsatta informella toppmöte.

Jag skulle vilja lägga till en fråga som handlar om den återrappport som ska ske i morgon i riksdagens kammare från det tidigare informella toppmötet. Kan riksdagen räkna med att det under morgondagen också blir en återrappport som inkluderar kvällens möte?

Anf. 19 Statssekreterare CHRISTIAN DANIELSSON:

Nu hamnar vi i sådant där som jag inte kan, men vad jag förstår finns det rätt klara bestämmelser om vad det är som återrapporteras och hur det återrapporteras beroende på vad det är för möte. Låt mig återkomma i denna fråga.

Vad som är helt klart är att när det gäller de formella mötena i Europeiska rådet sker det en återrappport i riksdagen. När det gäller detta, som är ett informellt ledarmöte, kommer det att vara med – fick jag just veta av min medarbetare!

Anf. 20 VICE ORDFÖRANDEN:

Ja, det är det informella toppmötet i Granada som det återrapporteras om i morgon, och det är ju också ett informellt möte. Det var bra att ni under tiden redde ut detta! Det är bra för oss att veta vilken typ av återrapport vi ska förbereda oss på under morgondagen.

Vi tackar statssekreteraren med medarbetare för informationen.

Innehållsförteckning

2023/24:9

17 oktober

§ 1 Extrainsatt videomöte i kretsen av stats- och

regeringschefer	1
Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statssekreterare CHRISTIAN DANIELSSON	1
Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN	2
Anf. 4 MARTIN KINNUNEN (SD)	3
Anf. 5 JAN ERICSON (M)	4
Anf. 6 Statssekreterare CHRISTIAN DANIELSSON	5
Anf. 7 ANNA LASSES (C).....	5
Anf. 8 MAGNUS BERNTSSON (KD).....	6
Anf. 9 JACOB RISBERG (MP).....	6
Anf. 10 ELIN NILSSON (L).....	7
Anf. 11 Statssekreterare CHRISTIAN DANIELSSON	7
Anf. 12 LINNÉA WICKMAN (S)	8
Anf. 13 MARTIN WESTMONT (SD).....	8
Anf. 14 JAN ERICSON (M)	8
Anf. 15 ANNA LASSES (C).....	9
Anf. 16 JACOB RISBERG (MP).....	9
Anf. 17 Statssekreterare CHRISTIAN DANIELSSON	9
Anf. 18 VICE ORDFÖRANDEN	10
Anf. 19 Statssekreterare CHRISTIAN DANIELSSON	10
Anf. 20 VICE ORDFÖRANDEN	10